

VU Research Portal

Bruggen bouwen over de kenniskloof

Faas, W.A.

2019

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Faas, W. A. (2019). *Bruggen bouwen over de kenniskloof: De inzet van medisch deskundigen in arbeidsongeschiktheidsgeschillen door de bestuursrechter.*

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord / 13

- 1 Algemene inleiding / 15**
 - 1.1 Juridische achtergrond / 15
 - 1.2 Verzekeringsgeneeskundige achtergrond / 18
 - 1.3 Raakvlak juridisch en medisch domein / 19
 - 1.4 Onderzoeksdoelen / 21
 - 1.5 Onderzoeksvragen / 22
 - 1.6 Onderzoeksofzet en ontwikkeling van het onderzoek / 23
 - 1.6.1 Methodologische verantwoording / 23
 - 1.6.2 Onderzoeksmethoden / 23
 - 1.6.2.1 Literatuuronderzoek / 24
 - 1.6.2.2 Data-analyse / 24
 - 1.6.2.3 Dossieronderzoek / 24
 - 1.6.2.4 Focusgroepen en interviews / 24
 - 1.6.2.5 Analyse jurisprudentie / 25
 - 1.6.3 Gang van zaken en ontwikkeling van het onderzoek / 25
 - 1.7 Juridische context / 26
 - 1.7.1 Juridische context van arbeidsongeschiktheidsgeschillen en van het deskundigenonderzoek / 26
 - 1.7.2 Eisen aan het deskundigenadvies / 27
 - 1.7.3 Juridische context van het beoordelen van de medische grondslag van de arbeidsongeschiktheid / 28
 - 1.7.4 De juridische context van het inschakelen van een deskundige / 29
 - 1.7.5 Artikel 6 EVRM / 30
 - 1.7.6 Procesvoering / 31
 - 1.7.6.1 Waarheidsvinding/actieve of lijdelijke bestuursrechter / 31
 - 1.7.6.2 Vrije bewijsleer / 32
 - 1.8 Andere aspecten / 33
 - 1.8.1 Scheiding van behandeling en controle / 33
 - 1.8.2 Common sense, attributiefouten en emoties bij de waardering van het deskundigenbericht / 34
 - 1.8.3 Epistemische dimensie van de waardering van het deskundigenbericht / 35
 - 1.9 Leeswijzer / 36
- 2 De vraagstelling aan medisch deskundigen in bestuursrechtelijke arbeidsongeschiktheidsgeschillen: ‘time for a change!’ / 39**
 - 2.1 Inleiding / 39
 - 2.2 Context arbeidsongeschiktheidsgeschillen / 40

2.3	Aan welke eisen moet een goede vraagstelling voldoen? / 43
2.4	De juridische context van de vraagstelling / 44
2.5	De medische context van de vraagstelling / 46
2.6	Bespreking van de vraagstelling / 47
2.6.1	De systematiek van de vraagstelling / 47
2.6.2	De vraag naar ziekte of gebrek / 47
2.6.3	De vraag naar de door de verzekeringsarts in de FML vastgelegde beperkingen / 50
2.6.4	De vraag naar de urenbeperking / 52
2.6.5	De vraag naar de geschiktheid voor eigen werk / 57
2.6.6	De vraag naar de geschiktheid van de geduide functies / 57
2.6.7	Tuchtrechtelijke uitspraken / 58
2.7	Voorstel voor aanpassing van de vraagstelling / 60
2.8	De systematiek van de vraagstelling / 64
2.8.1	De vraag naar ziekte of gebrek (vraag 1) / 64
2.8.2	De vraag naar de in de FML vastgelegde beperkingen (vraag 2) / 67
2.8.3	De vraag naar de urenbeperking (vraag 3) / 69
2.8.4	De vraag naar de geschiktheid voor het eigen werk (vraag 4) / 69
2.8.5	De vraag naar de geschiktheid van de geduide functies (vraag 5) / 69
2.8.6	Slotvraag (vraag 8) / 69
2.9	Tot besluit / 70

3 **Rechters en deskundigen: welke geheimen geven procesdossiers prijs?** / 73

3.1	Inleiding / 73
3.2	Context arbeidsongeschiktheidsgeschillen / 74
3.3	Achtergrond / 76
3.4	Methode / 77
3.4.1	Selectie van dossiers / 77
3.4.2	Opstellen van een codelijst / 78
3.5	Resultaten / 80
3.5.1	Bevindingen over achtergronden / 80
3.5.2	Bevindingen per fase in de (hoger)beroepszaak / 81
3.5.3	Bezwaarfase / 81
3.5.4	Fase introductie van het zaakdossier / 82
3.5.4.1	Beroepsgronden / 82
3.5.5	Fase inbreng door eigen (partij)deskundigen / 82
3.5.6	Fase onderzoek ter zitting / 83
3.5.7	Fase inschakeling medisch deskundige door de bestuursrechter / 83
3.5.7.1	Inschakeling deskundige / 83
3.5.7.2	Vraagstelling aan de deskundige / 83
3.5.7.3	Afwijkingen ten opzichte van de modelvraagstelling / 84
3.5.7.4	Inbreng procespartijen in de vraagstelling aan de deskundige / 85
3.5.8	Fase na ontvangst deskundigenrapport / 85
3.5.8.1	Commentaarfase / 86
3.5.8.2	Reactie deskundige op commentaar na deskundigenrapport / 86
3.5.9	Fase nadere behandeling ter zitting / 87
3.5.10	Fase (eind)beslissing / 87

3.6	Belangrijkste resultaten en interpretatie / 88
3.6.1	Opmerkelijke bevindingen / 88
3.6.1.1	Inbreng medische gegevens / 88
3.6.1.2	Uitkomsten naar soort ingeschakelde deskundige / 89
3.6.2	Bevindingen modaliteiten / 89
3.6.2.1	Bezwaar- en beroepsgronden / 89
3.6.2.2	Motivering voor inschakeling deskundige / 89
3.6.2.3	Expliciete verzoeken van eiser / 90
3.6.2.4	Inbreng procespartijen in de vraagstelling c.q. het onderzoek door de medisch deskundige / 90
3.6.2.5	Issues met betrekking tot de rapportages van de deskundigen / 90
3.6.2.6	Motivering in de uitspraak / 91
3.6.3	Sterkte en zwakte van het onderzoek / 92
3.6.4	Relevante andere bronnen / 92
3.7	Conclusie en aanbevelingen / 93
4	De inzet van medisch deskundigen in arbeidsongeschiktheidsge- schillen: een kwantitatieve analyse over de periode 1992-2010 / 95
4.1	Inleiding / 95
4.1.1	Achtergrond / 95
4.1.2	Context arbeidsongeschiktheidsgeschillen / 96
4.1.3	Aanleiding en probleemstelling / 97
4.2	Methode / 98
4.2.1	Gegevens / 98
4.2.2	Korte uitleg over hoe de gegevens zijn verwerkt / 98
4.3	Resultaten/bevindingen / 100
4.3.1	Herkomst / 100
4.3.2	Aantallen medisch deskundigen / 100
4.3.3	Verdeling verschillende medisch deskundigen / 101
4.3.4	Doorlooptijden / 101
4.3.5	Uitkomsten / 101
4.4	Discussie en conclusie / 102
4.4.1	Interpretatie / 102
4.4.1.1	Herkomst / 102
4.4.1.2	Aantallen medisch deskundigen / 103
4.4.1.3	Verdeling verschillende medisch deskundigen / 105
4.4.1.4	Doorlooptijden / 106
4.4.1.5	Uitkomsten / 107
4.4.2	Sterktes en zwaktes van het onderzoek / 108
4.4.3	Vergelijking met andere studies en gegevens uit eerder onderzoek / 109
4.4.4	Aanbevelingen / 110
4.4.5	Conclusies / 111
5	Een kijkje in de ziel van de bestuursrechter / 113
5.1	Inleiding / 113
5.2	Juridisch kader / 114
5.3	Resultaten / 116
5.3.1	Hoe kijkt de bestuursrechter naar medische rapporten? / 116

5.3.1.1	Werkwijze / 116
5.3.1.2	Waardering van het medisch advies / 116
5.3.1.3	Ingebrachte stukken / 117
5.3.2	Op basis van welke overwegingen schakelt de bestuursrechter (g)een medisch deskundige in? / 118
5.3.2.1	Onderzoeksbevoegdheden van de bestuursrechter / 119
5.3.2.2	Verzoek om inschakeling van een deskundige door een procespartij / 119
5.3.2.3	Factoren die een rol spelen bij al of niet inschakeling van een deskundige / 120
5.3.2.4	Inschakeling van de deskundige / 121
5.3.2.5	Motivering inschakeling deskundige / 122
5.3.3	Welke factoren beïnvloeden of en in welke mate de bestuursrechter in zijn oordeel het advies van de deskundige volgt? / 123
5.3.3.1	Werkwijze bestuursrechter / 123
5.3.3.2	Waardering van de rapportage van de deskundige / 124
5.3.3.3	Commentaarfase / 124
5.3.3.4	Verantwoording (niet) volgen van de deskundige / 125
5.3.3.5	Medische motivering in de uitspraak / 126
5.4	Interpretatie en discussie / 126
5.4.1	Hoe kijkt de bestuursrechter naar medische rapporten? / 127
5.4.1.1	Werkwijze van de bestuursrechter / 127
5.4.1.2	Waardering van het medisch advies / 127
5.4.1.3	Ingebrachte stukken / 127
5.4.2	Op basis van welke overwegingen schakelt de bestuursrechter (g)een medisch deskundige in? / 128
5.4.2.1	Onderzoeksbevoegdheden / 128
5.4.2.2	Verzoek om inschakeling van een deskundige / 129
5.4.2.3	Factoren die een rol spelen bij al of niet inschakeling van een deskundige / 129
5.4.2.4	Inschakeling van de deskundige / 129
5.4.2.5	Motivering inschakeling deskundige / 130
5.4.3	Welke factoren beïnvloeden of en in welke mate de bestuursrechter in zijn oordeel het advies van de deskundige volgt? / 130
5.4.3.1	Werkwijze bestuursrechter / 130
5.4.3.2	Waardering van de rapportage van de deskundige; commentaarfase / 130
5.4.3.3	Verantwoording (niet) volgen deskundige / 131
5.4.3.4	Medische motivering in de uitspraak / 131
5.5	Implicaties en slotopmerkingen / 132
6	Verwachtingen van rechters ten aanzien van het commentaar van de verzekeringarts / 137
6.1	Inleiding / 137
6.2	Methodologie / 137
6.3	Bevindingen / 137
6.3.1	De positie van het commentaar in het proces / 137
6.3.2	Commentaar: wat heeft zin en wat heeft geen zin? / 138

6.3.2.1	Waar scoor je wel en niet mee? / 139
6.3.2.2	Deskundige treedt buiten zijn deskundigheid of mist iets / 139
6.3.2.3	Domein van de deskundige versus domein verzekeringsarts / 139
6.3.2.4	'Ook de deskundige kan wel eens misleunen' / 140
6.3.2.5	Risico: het gevaar van 'laissez faire' / 141
6.3.2.6	Risico: verlenging van de procesduur / 141
6.3.2.7	Risico: cave aspect positie van de klager / 141
6.3.2.8	Overweging bij keuze voor verzekeringsarts als deskundige / 141
6.3.3	De opbouw van het commentaar / 142
6.3.4	De inhoud van het commentaar / 143
6.3.5	De toonzetting van het commentaar / 143
6.3.6	Proceshouding / 144
6.4	Beschouwing / 144
6.5	Conclusie / 145
7	Equality of arms en quality of arms in arbeidsongeschiktheids- geschillen / 149
7.1	Inleiding / 149
7.2	Juridische context / 150
7.2.1	Artikel 6 EVRM algemeen / 150
7.2.2	Jurisprudentie EHRM inzake de inzet van deskundigen / 151
7.3	Uitspraak Centrale Raad van Beroep / 156
7.3.1	Bespreking rechtsoverwegingen / 156
7.3.2	Benoemen van een onafhankelijke medisch deskundige? / 157
7.3.3	Bespreking van het toetsingskader / 158
7.3.4	In welk stadium dient tegenbewijs geleverd te worden en hoe? / 159
7.3.5	Toepassing van het toetsingskader in de praktijk door de bestuursrechter / 160
7.4	Quality of arms / 164
7.5	Conclusie en slotopmerkingen / 165
8	Vervolg over de vraagstelling / 167
8.1	Inleiding / 167
8.2	Terugblik / 167
8.3	Ontwikkeling van de vraagstelling na 2014 / 168
8.3.1	Nieuwe vraagstelling Centrale Raad / 168
8.3.2	Korte bespreking van de 'nieuwe' vraagstelling van de Centrale Raad / 171
8.4	Onderzoek / 172
8.5	Bevindingen / 172
8.5.1	Centrale Raad / 172
8.5.2	Rechtbanken / 173
8.6	Slotopmerkingen / 173
9	Slotbeschouwing, conclusies en aanbevelingen / 175
9.1	Vragen met betrekking tot algemene aspecten / 177

-
- 9.2 Vragen met betrekking tot het inschakelen van medisch deskundigen en de invloed van de kwaliteit van medische rapportages op de uitspraak van de bestuursrechter / 180
 - 9.2.1 Hoe kijkt de bestuursrechter naar medische rapporten van verzekeringsartsen? / 180
 - 9.2.1.1 Werkwijze van de bestuursrechter / 180
 - 9.2.1.2 Waardering van het medisch advies / 181
 - 9.2.1.3 Ingebrachte stukken / 184
 - 9.2.2 Op basis van welke overwegingen schakelt de bestuursrechter (g)een medisch deskundige in? / 188
 - 9.2.2.1 Onderzoeksbevoegdheden / 188
 - 9.2.2.2 Verzoek om inschakeling van een deskundige / 189
 - 9.2.2.3 Factoren die een rol spelen bij het al of niet inschakelen van een deskundige / 190
 - 9.2.2.4 Moment van inschakeling van de deskundige / 192
 - 9.2.2.5 Keuze van de persoon van de deskundige / 193
 - 9.2.2.6 Motivering inschakeling deskundige / 196
 - 9.2.3 Vraagstelling aan de deskundige / 197
 - 9.2.4 Welke factoren beïnvloeden of – en zo ja, in welke mate – de bestuursrechter in zijn oordeel het advies van de deskundige volgt? / 204
 - 9.2.4.1 Werkwijze bestuursrechter / 204
 - 9.2.4.2 Waardering van de rapportage van de deskundige / 206
 - 9.2.4.3 Commentaarfase / 208
 - 9.2.5 Hoe weegt de rechter de adviezen van de medisch deskundige en van de verzekeringsarts tegen elkaar af en hoe gebruikt de rechter de medische gegevens in zijn uitspraak? / 210
 - 9.2.5.1 Verantwoording (niet) volgen van de deskundige / 210
 - 9.2.5.2 Medische motivering in de uitspraak / 212
 - 9.3 Vragen met betrekking tot knelpunten en (de invloed van) de kenniskloof / 214
 - 9.3.1 Zijn er knelpunten te identificeren in beroepszaken bij het wel of niet inschakelen door de bestuursrechter van een medisch deskundige? / 214
 - 9.3.2 Ervan uitgaande dat er sprake is van een kenniskloof tussen rechters en medisch deskundigen: ten aanzien van welke aspecten daarvan is dit problematisch? Kan die kloof worden overbrugd en (zo ja) hoe? / 221
 - 9.4 Welke inzichten levert deze onderlinge samenhang theoretisch op? / 221
 - 9.4.1 Waarheidsvinding en de houding van de bestuursrechter en van procespartijen / 221
 - 9.4.2 Vrije bewijsleer of duidelijkheid omtrent bewijs / 223
 - 9.4.3 Scheiding van behandeling en controle / 225
 - 9.4.4 Eisen aan het deskundigheidsadvies / 226
 - 9.5 Welke aanbevelingen, voorstellen of alternatieven zijn te formuleren voor de verbetering van de kwaliteit van het proces bij arbeidsongeschiktheidsgeschillen? / 231
 - 9.5.1 Aanbevelingen voor de prejudiciële fase / 231
 - 9.5.2 Aanbevelingen voor de judiciële fase / 232

- 9.5.3 Overstijgende oplossingsrichtingen, alternatieve inrichting van het proces / 237
- 9.6 Slotopmerkingen / 242
- 9.6.1 Sterkte en zwakte van het onderzoek / 242
- 9.6.2 Tot besluit / 243

Samenvatting / 247

Summary / 257

Literatuurlijst / 267

Bijlage A / 279

Bijlage B / 291

Bijlage C / 309

Bijlage D / 353